

LIGJ
Nr. 4/2026

**PËR ADERIMIN E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË NË TRAKTATIN PËR
PRONËSINË INTELLEKTUALE, BURIMET GJENETIKE DHE NJOHURITË
TRADICIONALE TË LIDHURA ME TO, BËRË NË GJENEVË MË 24 MAJ 2024**

Në mbështetje të neneve 78, 83, pika 1, dhe 121, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Republika e Shqipërisë aderon në Traktatin për Pronësinë Intellektuale, Burimet Gjenetike dhe Njohuritë Tradicionale të lidhura me to, bërë në Gjenevë më 24 maj 2024, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij ligji.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miraturar në datën 28.1.2026.

Shpallur me dekretin nr. 45, datë 4.2.2026, të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Bajram Begaj.

TRAKTATI I WIPO-s

**MBI PRONËSINË INTELLEKTUALE, BURIMET GJENETIKE DHE NJOHURITË
TRADICIONALE TË LIDHURA ME TO, MIRATUAR NË GJENEVË MË 24 MAJ 2024**

TABELA E PËRMBAJTJES*

- Neni 1: Objektivat
Neni 2: Lista e termave
Neni 3: Kërkesa për zbulim informacioni
Neni 4: Mungesa e fuqisë prapavepruese
Neni 5: Sanksionet dhe mjetet juridike
Neni 6: Sistemet e informacionit
Neni 7: Marrëdhënia me marrëveshjet e tjera ndërkombëtare
Neni 8: Rishikimi
Neni 9: Parimet e përgjithshme për zbatim
Neni 10: Asambleja
Neni 11: Byroja Ndërkombëtare
Neni 12: Kushtet për t'u bërë Palë
Neni 13: Ratifikimi dhe aderimi
Neni 14: Redaktimi
Neni 15: Ndryshimi i neneve 10 dhe 11
Neni 16: Nënshkrimi

* Kjo tabelë përmbajtjeje është shtuar për lehtësinë e lexuesit. Nuk shfaqet në tekstin original të Traktatit.

Neni 17: Hyrja në fuqi

Neni 18: Data e hyrjes në fuqi për t'u bërë Palë

Neni 19: Prishja e Marrëveshjes

Neni 20: Rezervat

Neni 21: Gjuhët

Neni 22: Depozitari

Palët e kësaj Marrëveshjeje,

duke synuar nxitjen e efikasitetit, transparencës dhe cilësisë së sistemit të patentave në lidhje me burimet gjenetike dhe njohuritë tradicionale të lidhura me to;

duke theksuar rëndësinë e aksesit të zyrave të patentave në informacionin e duhur mbi burimet gjenetike dhe njohuritë tradicionale të lidhura me to, për të parandaluar dhënien e patentave gabimisht për shpikje që nuk janë të reja ose inovative në lidhje me burimet gjenetike dhe njohuritë tradicionale të lidhura me to;

duke njohur rolin e mundshëm të sistemit të patentave në mbrojtjen e burimeve gjenetike dhe njohurive tradicionale të lidhura me to;

duke pranuar se në aplikimet për patentë, një kërkesë ndërkombëtare për zbulim informacioni lidhur me burimet gjenetike dhe njohuritë tradicionale të lidhura me to kontribuon në sigurinë dhe qëndrueshmërinë ligjore dhe si rrjedhojë, sjell përfitime për sistemin e patentave dhe për ofruesit dhe përdoruesit e këtyre burimeve dhe njohurive;

duke pranuar se ky Traktat dhe instrumentet e tjera ndërkombëtare lidhur me burimet gjenetike dhe njohuritë tradicionale të lidhura me to, duhet të jenë reciprokisht mbështetëse;

duke njohur dhe riafirmuar rolin që sistemi i pronësisë intelektuale luan në nxitjen e inovacionit, transferimin dhe përhapjen e njohurive, si dhe zhvillimin ekonomik, në përfitimin e përbashkët të ofruesve dhe përdoruesve të burimeve gjenetike dhe njohurive tradicionale të lidhura me to;

duke pranuar Deklaratën e Kombeve të Bashkuara mbi të Drejtat e Popujve Indigjenë (UNDRIP) dhe angazhimin për arritjen e qëllimeve të përcaktuara në të; dhe

duke pohuar se duhen bërë përpjekje maksimale për të përfshirë popujt indigjenë dhe komunitetet lokale, sipas rastit, në zbatimin e këtij Traktati, kanë rënë dakord si më poshtë vijon.

Neni 1 Objektivat

Qëllimet e këtij Traktati janë:

a) të përmirësojë efikasitetin, transparencën dhe cilësinë e sistemit të patentave, në lidhje me burimet gjenetike dhe njohuritë tradicionale të lidhura me këto burime; dhe

b) të parandalojë dhënien e patentave gabimisht për shpikje që nuk janë të reja ose inovative, në lidhje me burimet gjenetike dhe njohuritë tradicionale të lidhura me këto burime.

Neni 2 Lista e termave

Për qëllimet e këtij Traktati:

“Aplikant” nënkupton personin që, sipas regjistrave të zyrës dhe në përputhje me ligjin në fuqi, figuron si personi që aplikon për dhënien e një patente, ose si personi tjetër që paraqet ose ndjek aplikimin;

“Aplikim” nënkupton kërkesën për dhënien e një patente;

“Palë Kontraktuese” nënkupton çdo shtet ose organizatë ndërqeveritare që është palë në këtë Traktat;

“Vend i origjinës së burimeve gjenetike” nënkupton vendin që zotëron ato burime gjenetike në kushte *in situ*;

“Bazuar në” nënkupton që burimet gjenetike dhe/ose njohuritë tradicionale të lidhura me burimet gjenetike duhet të kenë qenë të nevojshme për shpikjen e pretenduar dhe që shpikja e pretenduar duhet të varet nga vetitë specifike të burimeve gjenetike dhe/ose nga njohuritë tradicionale të lidhura me këto burime;

“Material gjenetik” nënkupton çdo material me origjinë bimore, shtazore, mikrobike ose të ndonjë origjine tjetër që përmban njësi funksionale të trashëgimisë;

“Burime gjenetike”¹ janë materiale gjenetike me vlerë aktuale ose potenciale;

“Kushte in situ” nënkupton kushtet ku burimet gjenetike ekzistojnë brenda ekosistemeve dhe habitateve natyrore dhe, në rastin e specieve të kultivuara ose të zbutura, në mjediset ku kanë zhvilluar vetitë e tyre dalluese;

“Zyrë” nënkupton autoritetin e një Pale Kontraktuese të ngarkuar me dhënien e patentave;

“PCT” i referohet Traktatit të Bashkëpunimit për Patentat, 1970;

“Burim i burimeve gjenetike” i referohet çdo burimi nga i cili aplikanti ka marrë burimet gjenetike, si qendër kërkimore, bankë gjenesh, popuj indigjenë dhe komunitete lokale, Sistemi Shumëpalësh i Traktatit Ndërkombëtar për Burimet Gjenetike të Bimëve për Ushqimin dhe Bujqësinë (ITPGRFA), ose çdo koleksion apo depozitë tjetër jashtë mjedisit natyror *ex situ* të burimeve gjenetike;

“Burim i njohurive tradicionale të lidhura me burimet gjenetike” nënkupton çdo burim nga i cili aplikanti ka marrë njohuritë tradicionale të lidhura me burimet gjenetike, si literatura shkencore, bazat e të dhënave të aksesueshme publikisht, aplikimet për patentë dhe publikimet e patentave.

Neni 3

Kërkesa për zbulim informacioni

3.1 Kur shpikja e pretenduar në një aplikim për patentë bazohet në burime gjenetike, çdo Palë Kontraktuese do të kërkojë nga aplikantët të zbulojnë:

a) vendin e origjinës së burimeve gjenetike²; ose

b) në rastet kur informacioni i Nenit 3.1(a) nuk është i njohur për aplikantin, ose kur neni 3.1(a) nuk zbatohet, burimin e burimeve gjenetike.

3.2 Kur shpikja e pretenduar në një aplikim për patentë bazohet në njohuri tradicionale të lidhura me burime gjenetike, çdo Palë Kontraktuese do të kërkojë nga aplikantët të zbulojnë:

a) Popujt indigjenë ose komunitetin lokal, sipas rastit³, të cilët kanë ofruar njohuritë tradicionale të lidhura me burimet gjenetike; ose

b) në rastet kur informacioni i nenit 3.2(a) nuk është i njohur për aplikantin, ose kur neni 3.2(a) nuk zbatohet, burimin e njohurive tradicionale të lidhura me burimet gjenetike.

3.3 Në rastet kur asnjë nga informacionet e nenit 3.1 dhe/ose 3.2 nuk është i njohur për aplikantin, çdo Palë Kontraktuese do të kërkojë nga aplikanti të bëjë një deklaratë për këtë qëllim, duke pohuar se përmbajtja e deklaratës është e vërtetë dhe e saktë, sipas njohurive më të mira të aplikantit.

3.4 Palët Kontraktuese do të japin udhëzime për aplikantët e patentave mbi mënyrën e përmbushjes së kërkesës për zbulim informacioni, si dhe një mundësi për aplikantët e patentës për të korrigjuar mungesën e informacionit minimal të përmendur në nenet 3.1 dhe 3.2 ose për të korrigjuar çdo zbulim të gabuar ose të pasaktë.

3.5 Palët Kontraktuese nuk do t'i ngarkojnë zyrat me detyrimin për të verifikuar vërtetësinë e zbulimit.

¹ Përkufizimi i “burimeve gjenetike”, në përputhje me mënyrën sesi kuptohet termi në kontekstin e Konventës për Diversitetin Biologjik, nuk synon të përfshijë “burimet gjenetike njerëzore”.

² Deklaratë e dakordësuar: në rastet kur ka më shumë se një vend origjine, aplikanti duhet të zbulojë vendin e origjinës nga i cili janë marrë realisht burimet gjenetike.

³ Deklaratë e dakordësuar: kuptohet që termi “sipas rastit” në nenin 3.2(a) nuk do të interpretohet si një hapësirë fleksibiliteti për Palët Kontraktuese që të mos kërkojnë nga aplikantët të zbulojnë informacionin e kërkuar në nenin 3.2(a). Për më shumë siguri, neni 3.2(a) do të zbatohet pa pasur ndonjë efekt në fushëveprimin e kërkesës për zbulim informacioni në nenin 3.

3.6 Secila Palë Kontraktuese do të bëjë të disponueshëm informacionin e zbuluar në përputhje me procedurat e patentave, pa cenuar mbrojtjen e informacionit konfidencial.

Neni 4

Mungesa e fuqisë prapavepruese

Një Palë Kontraktuese nuk do të ngarkojë me detyrimet e këtij Traktati aplikimet për patentë të depozituara para hyrjes në fuqi të këtij Traktati për atë Palë Kontraktuese, pa cenuar ligjet kombëtare ekzistuese mbi zbulimin e informacionit që zbatohen për këto aplikime për patentë.

Neni 5

Sanksionet dhe mjetet juridike

5.1 Çdo Palë Kontraktuese duhet të vendosë masa ligjore, administrative dhe/ose politike të përshtatshme, efektive dhe proporcionale për të trajtuar mosdhënien e informacionit të kërkuar në nenin 3 të këtij Traktati.

5.2 Në bazë të nenit 5.2(bis), çdo Palë Kontraktuese duhet të ofrojë mundësinë për të korrigjuar mungesën e zbulimit të informacionit të kërkuar në nenin 3 para se të zbatojë sanksione ose të urdhërojë mjete juridike.

5.2 (bis) Një Palë Kontraktuese mund të përjashtojë nga mundësia për korrigjim, sipas nenit 5.2, rastet kur ka pasur sjellje ose qëllim mashtrues, siç përcaktohet nga ligji kombëtar.

5.3 Në bazë të nenit 5.4, asnjë Palë Kontraktuese nuk do të revokojë, shfuqizojë ose bëjë të pazbatueshme të drejtat e patentës, vetëm për shkak të moszbulimit nga aplikanti të informacionit të përcaktuar në nenin 3 të këtij Traktati.

5.4 Çdo Palë Kontraktuese mund të parashikojë sanksione ose mjete juridike pas dhënies së patentës, kur ka pasur qëllim mashtrues në lidhje me kërkesën për zbulim në nenin 3 të këtij Traktati, në përputhje me legjislacionin e saj kombëtar.

Neni 6

Sistemet e informacionit

6.1 Palët Kontraktuese mund të krijojnë sisteme informacioni (si baza të dhënash) për burimet gjenetike dhe njohuritë tradicionale të lidhura me burimet gjenetike, në konsultim, kur është e përshtatshme, me popujt indigjenë dhe komunitetet lokale, si dhe me palët e tjera të interesuara, duke marrë parasysh rrethanat e tyre kombëtare.

6.2 Palët Kontraktuese duhet, me masa mbrojtëse të përshtatshme të zhvilluara në konsultim, nëse është e zbatueshme, me popujt indigjenë dhe komunitetet lokale, si dhe me palët e tjera të interesuara, të bëjnë këto sisteme informacioni të aksesueshme për zyrat për qëllimet e kërkimit dhe shqyrtimit të aplikimeve për patentë. Ky akses mund të jetë i kushtëzuar me autorizim, kur është e zbatueshme, nga Palët Kontraktuese që krijojnë sistemet e informacionit.

6.3 Lidhur me këto sisteme informacioni, Asambleja e Palëve Kontraktuese mund të krijojë një ose më shumë grupe teknike pune për të trajtuar çështje që lidhen me sistemet e informacionit, siç është aksesueshmëria për zyrat me masa mbrojtëse të përshtatshme.

Neni 7

Marrëdhënia me marrëveshjet e tjera ndërkombëtare

Ky Traktat do të zbatohet në mënyrë mbështetëse të ndërsjellë me marrëveshjet e tjera ndërkombëtare që lidhen me këtë Traktat.^{4,5}

⁴ Deklaratë e Dakordësuar: Palët Kontraktuese kërkojnë nga Asambleja e Bashkimit Ndërkombëtar të Bashkëpunimit për Patentat që të shqyrtojë nevojën për ndryshime në rregulloret sipas PCT-së dhe/ose udhëzimeve administrative përkatëse, me qëllim ofrimin e një mundësie për aplikantët që paraqesin një aplikim ndërkombëtar sipas PCT-së, duke

Neni 8 **Rishikimi**

Palët Kontraktuese angazhohen për një rishikim të fushëveprimit dhe përmbajtjes së këtij Traktati, duke trajtuar çështje si zgjerimi i mundshëm i kërkesës për zbulim informacioni në nenin 3 në fusha të tjera të pronësisë intelektuale dhe në derivate, si dhe duke trajtuar çështje të tjera që rrjedhin nga teknologjitë e reja dhe në zhvillim që lidhen me zbatimin e këtij Traktati, katër vjet pas hyrjes në fuqi të këtij Traktati.

Neni 9 **Parimet e përgjithshme për zbatim**

9.1 Palët Kontraktuese angazhohen të ndërmarrin masat e nevojshme për të garantuar zbatimin e këtij Traktati.

9.2 Asgjë nuk pengon Palët Kontraktuese që të përcaktojnë metodën e duhur për zbatimin e dispozitave të këtij Traktati brenda sistemeve dhe praktikave të tyre ligjore.

Neni 10 **Asambleja**

10.1 Palët Kontraktuese do të kenë një Asamble:

a) Çdo Palë Kontraktuese do të përfaqësohet në Asamble nga një përfaqësues, i cili mund të ndihmohet nga përfaqësues zëvendësues, këshilltarë dhe ekspertë.

b) Shpenzimet e çdo delegacioni do të mbulohen nga Palët Kontraktuese që kanë emëruar delegacionin. Asambleja mund t'i kërkojë Byrosë Ndërkombëtare të WIPO-s të ofrojë ndihmë financiare për të lehtësuar pjesëmarrjen e delegacioneve të Palëve Kontraktuese që konsiderohen vende në zhvillim, në përputhje me praktikën e miratuar të Asamblesë së Përgjithshme të Kombeve të Bashkuara, ose që janë vende në tranzicion drejt një ekonomie tregu.

c) Asambleja do të nxisë pjesëmarrjen efektive të përfaqësuesve të popujve indigjenë dhe komuniteteve lokale si vëzhgues të akredituar. Asambleja do të ftojë Palët Kontraktuese të shqyrtojnë marrëveshjet financiare për pjesëmarrjen e popujve indigjenë dhe komuniteteve lokale.

10.2 Asambleja:

a) do të trajtojë të gjitha çështjet që lidhen me mbajtjen dhe zhvillimin e këtij Traktati, si dhe me zbatimin dhe funksionimin e tij;

b) do të kryejë funksionin e caktuar sipas nenit 12.2 lidhur me pranimin e organizatave të caktuara ndërqeveritare për t'u bërë palë në këtë Traktat;

c) do të kryejë rishikimin e përmendur në nenin 8;

d) do të vendosë për thirrjen e një konference diplomatike për rishikimin e këtij Traktati, siç parashikohet në nenin 14, përfshirë edhe si rezultat i rishikimit të përmendur në nenin 8, dhe do t'i japë udhëzimet e nevojshme drejtorit të përgjithshëm të WIPO-s për përgatitjen e një konference të tillë diplomatike;

e) mund të krijojë grupe teknike pune sipas vlerësimit të saj;

f) mund të miratojë ndryshime në këtë nen, përjashtuar nenet 10.1, 10.2(c), 10.2(d), 10.2(f) dhe 10.3, si dhe në nenin 11; dhe

caktuar një Shtet Kontraktues të PCT-së, i cili, sipas ligjit të tij kombëtar në fuqi, kërkon zbulimin e burimeve gjenetike dhe njohurive tradicionale të lidhura me këto burime, për të përmbushur çdo kërkesë formaliteti që lidhet me një kërkesë të tillë zbulimi informacioni, ose me paraqitjen e aplikimit ndërkombëtar, me efekt për të gjitha Shtetet e tilla Kontraktuese, ose më pas, në fazën kombëtare para një Zyre të çdo Shteti të tillë Kontraktues.

⁵ Asgjë në këtë Traktat nuk do të cenojë ose ndryshojë ndonjë marrëveshje tjetër ndërkombëtare.

g) do të kryejë funksione të tjera që janë të përshtatshme për zbatimin e dispozitave të këtij Traktati, duke përfshirë nxitjen e bashkëpunimit ndërmjet Palëve Kontraktuese dhe kërkesën ndaj Byrosë Ndërkombëtare për të zgjeruar mekanizmat ekzistues për të mbështetur asistencën teknike dhe ndërtimin e kapaciteteve për vendet në zhvillim.

10.3 Asambleja do të përpiqet të marrë vendimet me konsensus. Kur nuk arrihet një vendim me konsensus, çështja do të vendoset me votim. Në këtë rast:

a) çdo Palë Kontraktuese që është shtet, do të ketë një votë dhe do të votojë vetëm në emër të vet; dhe

b) çdo Palë Kontraktuese që është organizatë ndërqeveritare, mund të marrë pjesë në votim, në vend të Shteteve Anëtare të saj, me një numër votash të barabartë me numrin e Shteteve Anëtare të saj që janë palë në këtë Traktat. Asnjë organizatë ndërqeveritare e tillë nuk mund të marrë pjesë në votim, nëse ndonjë nga Shtetet Anëtare të saj ushtron të drejtën e votës dhe *vice versa*.

10.4 Asambleja mblidhet me thirrjen e drejtorit të përgjithshëm të WIPO-s dhe, përveç rasteve të jashtëzakonshme, gjatë së njëjtës periudhë dhe në të njëjtin vend ku zhvillohet Asambleja e Përgjithshme e WIPO-s.

10.5 Asambleja përcakton rregullat e veta të procedurës, duke përfshirë thirrjen e seancave të jashtëzakonshme, kërkesat për kuorum dhe, në përputhje me dispozitat e këtij Traktati, shumicën e nevojshme për vendime të ndryshme.

Neni 11

Byroja Ndërkombëtare

11.1 Byroja Ndërkombëtare e WIPO-së kryen detyrat administrative që lidhen me këtë Traktat. Në veçanti, ajo përgatit mbledhjet dhe siguron sekretariatin për Asamblenë dhe grupet teknike të punës që mund të krijohen nga Asambleja.

11.2 Drejtori i përgjithshëm i WIPO-së dhe çdo anëtar i stafit i caktuar prej tij marrin pjesë, pa të drejtë vote, në të gjitha mbledhjet e Asamblesë dhe në çdo grup teknik pune të krijuar nga Asambleja. Drejtori i përgjithshëm, ose një anëtar i stafit i caktuar prej tij, shërben si sekretar *ex officio* (kryesisht) i këtij organi/autoriteti.

11.3 Byroja Ndërkombëtare, në përputhje me udhëzimet e Asamblesë, përgatit çdo Konferencë Diplomatike. Drejtori i Përgjithshëm i WIPO-së dhe personat e caktuar prej tij marrin pjesë, pa të drejtë vote, në diskutimet e këtyre Konferencave.

Neni 12

Kushtet për t'u bërë palë

12.1 Çdo Shtet Anëtar i WIPO-së mund të bëhet palë në këtë Traktat.

12.2 Asambleja mund të vendosë të pranojë çdo organizatë ndërqeveritare që deklaron se ka kompetencë dhe legjislacion të detyrueshëm për të gjitha Shtetet Anëtare të saj mbi çështjet e mbuluara nga ky Traktat dhe që është autorizuar, në përputhje me procedurat e saj të brendshme, të bëhet palë në këtë Traktat.

12.3 Pa cenuar nenin 12.2, Bashkimi Evropian mund të nënshkruajë, ratifikojë ose aderojë në këtë Traktat. Në këtë rast, Bashkimi Evropian duhet, në momentin e nënshkrimit, ratifikimit ose aderimit, të bëjë deklaratën e përmendur në nenin 12.2.

Neni 13

Ratifikimi dhe aderimi

13.1 Çdo shtet ose organizatë ndërqeveritare e përmendur në nenin 12, mund të depozitojë pranë drejtorit të përgjithshëm të WIPO-s:

a) një instrument ratifikimi, nëse e ka nënshkruar këtë Traktat; ose

b) një instrument aderimi, nëse nuk e ka nënshkruar këtë Traktat.

13.2 Data e hyrjes në fuqi të depozitimit të një instrumenti ratifikimi ose aderimi, është data kur ky instrument depozitohet pranë Depozitarit.

Neni 14 **Redaktimi**

Ky Traktat mund të redaktohet vetëm nga një Konferencë Diplomatike, në përputhje me Konventën e Vjenës mbi të Drejtën e Traktateve. Thirrja e një Konference të tillë Diplomatike vendoset nga Asambleja.

Neni 15 **Ndryshimi i neneve 10 dhe 11**

15.1 Nenet 10 dhe 11 të këtij Traktati mund të ndryshohen nga Asambleja, siç parashikohet në nenin 10.2(f).

15.2 Propozimet për ndryshimin e neneve të përmendura në Nenin 15.1, mund të paraqiten nga çdo Palë Kontraktuese ose nga drejtori i përgjithshëm i WIPO-s. Këto propozime duhet t'u komunikohen Palëve Kontraktuese nga drejtori i përgjithshëm i WIPO-s të paktën gjashtë muaj para shqyrtimit të tyre nga Asambleja.

15.3 Miratimi i çdo ndryshimi në nenet e përmendura në nenin 15.1, kërkon tre të katërtat e votave të hedhura.

15.4 Çdo ndryshim i tillë hyn në fuqi një muaj pas marrjes së njoftimeve me shkrim për pranimin nga Palët Kontraktuese, të kryera në përputhje me proceset e tyre kushtetuese, dhe pasi drejtori i përgjithshëm të ketë marrë këto njoftime nga tre të katërtat e Palëve Kontraktuese në kohën kur Asambleja miratoi ndryshimin. Çdo ndryshim i pranuar në këtë mënyrë do të jetë detyrues për të gjitha Palët Kontraktuese në kohën kur ndryshimi hyn në fuqi, si dhe për ato që bëhen Palë Kontraktuese pas kësaj date.

Neni 16 **Nënshkrimi**

Ky Traktat do të jetë i hapur për nënshkrim në Konferencën Diplomatike në Gjenevë dhe më pas në selinë e WIPO-s nga çdo palë që ka të drejta dhe zotësi për t'u bërë pjesë, për një periudhë prej një viti pas miratimit të tij.

Neni 17 **Hyrja në fuqi**

Ky Traktat hyn në fuqi tre muaj pas depozitimit të instrumenteve të ratifikimit ose aderimit nga 15 palë legjitime të përmendura në nenin 12.

Neni 18 **Data e hyrjes në fuqi për t'u bërë palë**

Ky Traktat do të jetë detyrues për:

- a) 15 palët legjitime të përmendura në nenin 17, nga data kur ky Traktat hyn në fuqi; dhe
- b) çdo palë tjetër legjitime të përmendur në nenin 12, pas përfundimit të tre muajve nga data kur ka depozituar instrumentin e saj të ratifikimit ose aderimit pranë drejtorit të përgjithshëm të WIPO-s.

Neni 19

Denoncimi

Çdo Palë Kontraktuese mund të prishë këtë Traktat me anë të një njoftimi drejtuar drejtorit të përgjithshëm të WIPO-s. Prishja e marrëveshjes me Traktatin hyn në fuqi një vit pas datës në të cilën drejtori i përgjithshëm i WIPO-s ka marrë njoftimin. Kjo nuk do të cenojë zbatimin e këtij Traktati për ndonjë aplikim për patentë në proces dhe as për patentat në fuqi në lidhje me Palën Kontraktuese, e cila ka kërkuar prishjen e Traktatit, në momentin e hyrjes në fuqi të prishjes së Traktatit.

Neni 20

Rezervat

Nuk lejohet asnjë rezervë ndaj këtij Traktati.

Neni 21

Gjuhët

21.1 Ky Traktat do të nënshkruhet në një origjinal të vetëm në gjuhët arabe, kineze, angleze, frënge, ruse dhe spanjolle, ku të gjitha tekstet janë njëlloj autentike.

21.2 Një tekst zyrtar në çdo gjuhë tjetër, përveç atyre të përmendura në nenin 21.1, do të përgatitet nga drejtori i përgjithshëm i WIPO-s, pas konsultimit me të gjitha palët e interesuara, në gjuhët e tjera që Asambleja mund të caktojë. Për qëllimet e këtij paragrafi, “palë e interesuar” do të thotë çdo Palë Kontraktuese, gjuha zyrtare e së cilës, ose një nga gjuhët zyrtare të saj, është përfshirë.

Neni 22

Depozitari

Drejtori i përgjithshëm i WIPO-s është Depozitari i këtij Traktati.

WIPO Treaty on Intellectual Property, Genetic Resources and Associated Traditional Knowledge

Adopted at Geneva on May 24, 2024

TABLE OF CONTENTS*

Article 1:	Objectives
Article 2:	List of Terms
Article 3:	Disclosure Requirement
Article 4:	Non-Retroactivity
Article 5:	Sanctions and Remedies
Article 6:	Information Systems
Article 7:	Relationship with Other International Agreements
Article 8:	Review
Article 9:	General Principles on Implementation
Article 10:	Assembly
Article 11:	International Bureau
Article 12:	Eligibility to Become a Party
Article 13:	Ratification and Accession
Article 14:	Revision
Article 15:	Amendment of Articles 10 and 11
Article 16:	Signature
Article 17:	Entry into Force
Article 18:	Effective Date to Become a Party
Article 19:	Denunciation
Article 20:	Reservations
Article 21:	Languages
Article 22:	Depositary

* This Table of Contents is added for the convenience of the reader. It does not appear in the original text of the Treaty.

The Parties to this Treaty,

Desiring the promotion of the efficacy, transparency and quality of the patent system in relation to genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources,

Emphasizing the importance of patent offices having access to appropriate information on genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources to prevent patents from being granted erroneously for inventions that are not novel or inventive with regard to genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources,

Recognizing the potential role of the patent system in contributing to the protection of genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources,

Recognizing that an international disclosure requirement related to genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources in patent applications contributes to legal certainty and consistency and, therefore, has benefits for the patent system and for providers and users of such resources and knowledge,

Recognizing that this Treaty and other international instruments related to genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources should be mutually supportive,

Recognizing and reaffirming the role that the intellectual property system plays in promoting innovation, transfer and dissemination of knowledge and economic development, to the mutual advantage of providers and users of genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources,

Acknowledging the United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples (UNDRIP) and commitment to achieving the ends set forth therein, and

Affirming that best efforts should be made to include Indigenous Peoples and local communities, as applicable, in implementing this Treaty,

Have agreed as follows:

ARTICLE 1 OBJECTIVES

The objectives of this Treaty are to:

- (a) enhance the efficacy, transparency and quality of the patent system with regard to genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources, and
- (b) prevent patents from being granted erroneously for inventions that are not novel or inventive with regard to genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources.

ARTICLE 2 LIST OF TERMS

For the purposes of this Treaty:

“Applicant” means the person whom the records of the Office show, pursuant to the applicable law, as the person who is applying for the granting of a patent, or as another person who is filing or prosecuting the application.

“Application” means an application for granting of a patent.

“Contracting Party” means any State or intergovernmental organization party to this Treaty.

“Country of origin of genetic resources” means the country which possesses those genetic resources in *in situ* conditions.

“Based on” means that the genetic resources and/or traditional knowledge associated with genetic resources must have been necessary for the claimed invention, and that the claimed invention must depend on the specific properties of the genetic resources and/or on the traditional knowledge associated with genetic resources.

“Genetic material” means any material of plant, animal, microbial or other origin containing functional units of heredity.

“Genetic resources”¹ are genetic material of actual or potential value.

“In situ conditions” means conditions where genetic resources exist within ecosystems and natural habitats, and, in the case of domesticated or cultivated species, in the surroundings where they have developed their distinctive properties.

“Office” means the authority of a Contracting Party entrusted with the granting of patents.

“PCT” refers to the Patent Cooperation Treaty, 1970.

“Source of genetic resources” refers to any source from which the applicant has obtained the genetic resources, such as a research center, gene bank, Indigenous Peoples and local communities, the Multilateral System of the International Treaty on Plant Genetic Resources for Food and Agriculture (ITPGRFA), or any other *ex situ* collection or depository of genetic resources.

“Source of traditional knowledge associated with genetic resources” means any source from which the applicant has obtained the traditional knowledge associated with genetic resources, such as scientific literature, publicly accessible databases, patent applications and patent publications.

¹ The definition of “genetic resources” is, in line with the manner in which the term is understood in the context of the Convention on Biological Diversity, not intended to include “human genetic resources”.

ARTICLE 3 DISCLOSURE REQUIREMENT

3.1 Where the claimed invention in a patent application is based on genetic resources, each Contracting Party shall require applicants to disclose:

- (a) the country of origin of the genetic resources², or,
- (b) in cases where the information in Article 3.1(a) is not known to the applicant, or where Article 3.1(a) does not apply, the source of the genetic resources.

3.2 Where the claimed invention in a patent application is based on traditional knowledge associated with genetic resources, each Contracting Party shall require applicants to disclose:

- (a) the Indigenous Peoples or local community, as applicable³, who provided the traditional knowledge associated with genetic resources, or,
- (b) in cases where the information in Article 3.2(a) is not known to the applicant, or where Article 3.2(a) does not apply, the source of the traditional knowledge associated with genetic resources.

3.3 In cases where none of the information in Articles 3.1 and/or 3.2 is known to the applicant, each Contracting Party shall require the applicant to make a declaration to that effect, affirming that the content of the declaration is true and correct to the best knowledge of the applicant.

3.4 Contracting Parties shall provide guidance to patent applicants on how to meet the disclosure requirement as well as an opportunity for patent applicants to rectify a failure to include the minimum information referred to in Articles 3.1 and 3.2 or correct any disclosures that are erroneous or incorrect.

3.5 Contracting Parties shall not place an obligation on Offices to verify the authenticity of the disclosure.

3.6 Each Contracting Party shall make the information disclosed available in accordance with patent procedures, without prejudice to the protection of confidential information.

ARTICLE 4 NON-RETROACTIVITY

A Contracting Party shall not impose the obligations of this Treaty in relation to patent applications which have been filed prior to the entry into force of this Treaty with regard to that Contracting Party, without prejudice to existing national laws on disclosure that apply to such patent applications.

² Agreed Statement: In cases where there is more than one country of origin, the applicant shall disclose the country of origin from which the genetic resources were actually obtained.

³ Agreed Statement: It is understood that the term "as applicable" in Article 3.2(a) shall not be interpreted as providing flexibility to the Contracting Parties to not require applicants to disclose the information required in Article 3.2(a). For greater certainty, Article 3.2(a) will be implemented without having any effect on the scope of the disclosure requirement in Article 3.

ARTICLE 5 SANCTIONS AND REMEDIES

5.1 Each Contracting Party shall put in place appropriate, effective and proportionate legal, administrative, and/or policy measures to address a failure to provide the information required in Article 3 of this Treaty.

5.2 Subject to Article 5.2(*bis*), each Contracting Party shall provide an opportunity to rectify a failure to disclose the information required in Article 3 before implementing sanctions or directing remedies.

5.2(*bis*) A Contracting Party may exclude from the opportunity to rectify under Article 5.2 cases where there has been fraudulent conduct or intent as prescribed by national law.

5.3 Subject to Article 5.4, no Contracting Party shall revoke, invalidate, or render unenforceable the conferred patent rights solely on the basis of an applicant's failure to disclose the information specified in Article 3 of this Treaty.

5.4 Each Contracting Party may provide for post grant sanctions or remedies where there has been fraudulent intent in regard to the disclosure requirement in Article 3 of this Treaty, in accordance with its national law.

ARTICLE 6 INFORMATION SYSTEMS

6.1 Contracting Parties may establish information systems (such as databases) of genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources, in consultation, where applicable, with Indigenous Peoples and local communities, and other stakeholders, taking into account their national circumstances.

6.2 Contracting Parties should, with appropriate safeguards developed in consultation, where applicable, with Indigenous Peoples and local communities, and other stakeholders, make such information systems accessible to Offices for the purposes of search and examination of patent applications. Such access to the information systems may be subject to authorization, where applicable, by the Contracting Parties establishing the information systems.

6.3 In regard to such information systems, the Assembly of the Contracting Parties may establish one or more technical working groups to address any matters relating to the information systems, such as accessibility to Offices with appropriate safeguards.

ARTICLE 7 RELATIONSHIP WITH OTHER INTERNATIONAL AGREEMENTS

This Treaty shall be implemented in a mutually supportive manner with other international agreements relevant to this Treaty.^{4 5}

ARTICLE 8 REVIEW

The Contracting Parties commit to a review of the scope and contents of this Treaty, addressing issues such as the possible extension of the disclosure requirement in Article 3 to other areas of intellectual property and to derivatives and addressing other issues arising from new and emerging technologies that are relevant for the application of this Treaty, four years after the entry into force of this Treaty.

ARTICLE 9 GENERAL PRINCIPLES ON IMPLEMENTATION

9.1 Contracting Parties undertake to adopt the measures necessary to ensure the application of this Treaty.

9.2 Nothing shall prevent Contracting Parties from determining the appropriate method of implementing the provisions of this Treaty within their own legal systems and practices.

ARTICLE 10 ASSEMBLY

10.1 The Contracting Parties shall have an Assembly:

- (a) Each Contracting Party shall be represented in the Assembly by one delegate who may be assisted by alternate delegates, advisors and experts.
- (b) The expenses of each delegation shall be borne by the Contracting Party that has appointed the delegation. The Assembly may ask the International Bureau of WIPO to grant financial assistance to facilitate the participation of delegations of Contracting Parties that are regarded as developing countries in conformity with the established practice of the General Assembly of the United Nations or that are countries in transition to a market economy.
- (c) The Assembly shall encourage the effective participation of representatives from Indigenous Peoples and local communities as accredited observers. The Assembly

⁴ Agreed Statement: The Contracting Parties request the Assembly of the International Patent Cooperation Union to consider the need for amendments to the Regulations under the PCT and/or the Administrative Instructions thereunder with a view towards providing an opportunity for applicants who file an international application under the PCT designating a PCT Contracting State which, under its applicable national law, requires the disclosure of genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources, to comply with any formality requirements related to such disclosure requirement either upon filing of the international application, with effect for all such Contracting States, or subsequently, upon entry into the national phase before an Office of any such Contracting State.

⁵ Nothing in this Treaty shall derogate from or modify any other international agreement.

will invite Contracting Parties to consider financial arrangements for participation of Indigenous Peoples and local communities.

10.2 The Assembly:

- (a) Shall deal with all matters concerning the maintenance and development of this Treaty as well as its application and operation;
- (b) Shall perform the function allocated to it under Article 12.2 in respect of the admission of certain intergovernmental organizations to become party to this Treaty;
- (c) Shall conduct the review referred to in Article 8;
- (d) Shall decide the convocation of a Diplomatic Conference for the revision of this Treaty as referred to in Article 14, including as a result of the review referred to in Article 8, and shall give the necessary instructions to the Director General of WIPO for the preparation of any such Diplomatic Conference;
- (e) May establish technical working groups as it deems appropriate;
- (f) May adopt amendments to the present Article, excluding 10.1, 10.2(c), 10.2(d), 10.2(f) and 10.3, and to Article 11; and
- (g) Shall perform such other functions as are appropriate to implementing the provisions of this Treaty, including promoting cooperation among Contracting Parties and requesting the International Bureau to extend existing mechanisms to support technical assistance and capacity building for developing countries.

10.3 The Assembly shall endeavor to take its decisions by consensus. Where a decision cannot be reached by consensus, the matter at issue shall be decided by vote. In such a case:

- (a) Each Contracting Party that is a State shall have one vote and shall vote only in its own name; and
- (b) Any Contracting Party that is an intergovernmental organization may participate in the vote, in place of its Member States, with a number of votes equal to the number of its Member States that are party to this Treaty. No such intergovernmental organization shall participate in the vote if any one of its Member States exercises its right to vote and *vice versa*.

10.4 The Assembly shall meet upon convocation by the Director General of WIPO and, in the absence of exceptional circumstances, during the same period and at the same place as the General Assembly of WIPO.

10.5 The Assembly shall establish its own rules of procedure, including the convocation of extraordinary sessions, the requirements of a quorum and, subject to the provisions of this Treaty, the required majority for various kinds of decisions.

ARTICLE 11 INTERNATIONAL BUREAU

11.1 The International Bureau of WIPO shall perform the administrative tasks concerning this Treaty. In particular, the International Bureau shall prepare the meetings and provide the secretariat for the Assembly and for such technical working groups as may be established by the Assembly.

11.2 The Director General of WIPO and any staff member designated by the Director General shall participate, without the right to vote, in all meetings of the Assembly and any such technical working groups established by the Assembly. The Director General, or a staff member designated by the Director General, shall be *ex officio* Secretary of such a body.

11.3 The International Bureau shall, in accordance with the directions of the Assembly, make the preparations for any Diplomatic Conferences. The Director General of WIPO and persons designated by the Director General shall take part, without the right to vote, in the discussions at such Conferences.

ARTICLE 12 ELIGIBILITY TO BECOME A PARTY

12.1 Any Member State of WIPO may become party to this Treaty.

12.2 The Assembly may decide to admit any intergovernmental organization to become party to this Treaty which declares that it is competent in respect of, and has its own legislation binding on all its Member States on, matters covered by this Treaty and that it has been duly authorized, in accordance with its internal procedures, to become party to this Treaty.

12.3 Without prejudice to Article 12.2, the European Union may sign, ratify or accede to this Treaty. In that case, the European Union shall, at the time of signature, ratification or accession, make the declaration referred to in Article 12.2.

ARTICLE 13 RATIFICATION AND ACCESSION

13.1 Any State or intergovernmental organization referred to in Article 12 may deposit with the Director General of WIPO:

- (a) an instrument of ratification if it has signed this Treaty; or
- (b) an instrument of accession, if it has not signed this Treaty.

13.2 The effective date of the deposit of an instrument of ratification or accession shall be the date on which that instrument is deposited with the depositary.

ARTICLE 14 REVISION

This Treaty may only be revised by a Diplomatic Conference, in accordance with the Vienna Convention on the Law of Treaties. The convocation of any such Diplomatic Conference shall be decided by the Assembly.

ARTICLE 15 AMENDMENT OF ARTICLES 10 AND 11

15.1 Articles 10 and 11 of this Treaty may be amended by the Assembly, as provided in Article 10.2(f).

15.2 Proposals for the amendment of the Articles referred to in Article 15.1 may be initiated by any of the Contracting Parties or by the Director General of WIPO. Such proposals shall be communicated by the Director General of WIPO to the Contracting Parties at least six months in advance of their consideration by the Assembly.

15.3 Adoption of any amendment to the Articles referred to in Article 15.1 shall require three-fourths of the votes cast.

15.4 Any such amendment shall enter into force one month after written notifications of acceptance by the Contracting Parties, effected in accordance with their respective constitutional processes, have been received by the Director General from three-fourths of the Contracting Parties at the time the Assembly adopted the amendment. Any amendment thus accepted shall bind all of the Contracting Parties at the time the amendment enters into force, or which become Contracting Parties thereof at a subsequent date.

ARTICLE 16 SIGNATURE

This Treaty shall be open for signature at the Diplomatic Conference in Geneva and thereafter at the headquarters of WIPO by any eligible party for one year after its adoption.

ARTICLE 17 ENTRY INTO FORCE

This Treaty shall enter into force three months after 15 eligible parties referred to in Article 12 have deposited their instruments of ratification or accession.

ARTICLE 18
EFFECTIVE DATE TO BECOME A PARTY

This Treaty shall bind:

- (a) The 15 eligible parties referred to in Article 17, from the date on which this Treaty entered into force; and
- (b) Each other eligible party referred to in Article 12, from the expiration of three months from the date on which it has deposited its instrument of ratification or accession with the Director General of WIPO.

ARTICLE 19
DENUNCIATION

This Treaty may be denounced by any Contracting Party by notification addressed to the Director General of WIPO. Any denunciation shall take effect one year from the date on which the Director General of WIPO received the notification. It shall not affect the application of this Treaty to any patent application pending and any patent in force in respect of the denouncing Contracting Party at the time of the coming into effect of the denunciation.

ARTICLE 20
RESERVATIONS

No reservations to this Treaty shall be permitted.

ARTICLE 21
LANGUAGES

21.1 This Treaty shall be signed in a single original in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages, all texts being equally authentic.

21.2 An official text in any language other than those referred to in Article 21.1 shall be established by the Director General of WIPO, after consultation with all the interested parties, in such other languages as the Assembly may designate. For the purposes of this paragraph, "interested party" means any Contracting Party whose official language, or one of whose official languages, is concerned.

ARTICLE 22
DEPOSITARY

The Director General of WIPO is the depositary of this Treaty.